

‘Mij moet je niet bij Nova neerzetten’

Mediacoach **Pauline van Aken** schreef een boek over presenteren. Jeroen Pauw is te suggestief, Matthijs van Nieuwkerk te snel. Zelf werd ze als presentator ooit in een keurslijf geperst. ‘Ik presenteerde het nieuws bij SBS6, maar op die plek wilden ze gewoon een lekker wijf hebben.’

PAUL VAN LIEMPT

ALS presentatrice van *Actie Nieuws* op SBS6, werd ze ooit door de toenmalige hoofdredacteur Jean Mentens op diens kamer geroepen. “De mannen kijken graag naar je,” zei hij, “je weet dat uiterlijk een belangrijke rol speelt voor mannen.”

Of ze d'r haar wat blonder kon maken, make-up goed zichtbaar aan wilde brengen. En een extra knoopje van haar blouse open kon ook geen kwaad. In dat soort situaties is ze naar eigen zeggen 'een type dat de hakken in het zand zet'. Haar eerste reactie: “Hallo! Ik presenter het nieuws.” Ze vermoedt dat Mentens tot zijn opmerking werd aangezet door een decreet van de leiding, van Fons van Westerloo en Bart in 't Hout. “Op die plek moest gewoon een lekker wijf zitten.”

Gafje gevolg aan het verzoek?

“Nee, ik voelde met het prettigst als ik natuurlijk was opge maakt en ik zelf zeggenschap had over het aantal knoopjes dat ik los wilde maken.”

Werd dat op prijs gesteld?

“Helemaal niet. Ik kreeg te horen dat er voor mij tien anderen klaar stonden. Ik zei: “Dan zoek je toch een ander.” Natuurlijk was ik erg onzeker in die tijd, ik was nog geen dertig, maar ik had geen zin over me heen te laten lopen. Ik wist dat het een keer goed zou komen als ik bleef vasthouden aan mijn eigenwaarde.”

Pauline van Aken (40) is nu media-trainer en communicatiedeskundige. Ze presenteerde het *AT5 Nieuws*, *Hart van Nederland* en *Actie Nieuws* op SBS6 en is de stem van Nickelodeon. Voor RTL analyseerde ze in 2003 de lichaamstaal van de politici in het lijsttrekkers-

debat kort voor de verkiezingen.

Omlangs verscheen van haar hand het boek *Durf, leer en presenter, zet jezelf neer*. Bedoeling is te leren presenteren, met zelfvertrouwen en plezier. Centraal staat ‘de driehoek van Pavalo: de driehoek van eigenwaarde, zelfvertrouwen en kracht’. Niks zuiverig, vindt Van Aken, iedereen die zichzelf presenteert, of het nou een leidinggevende in een bedrijf of een advocaat tijdens een rechtszitting is, weet hoe belangrijk die drie samenhangende eigenschappen zijn. “Jonge televisiepresentatoren zijn vaak erg onzeker, ik denk dat het een dominante karaktertrek is.”

Ze zou elke presentator op het hart willen drukken goed te onderzoeken welk programma het best bij hem of haar past. In haar bundel, geardeerd met interviews, formuleert Albert Verlinde het volgens haar treffend. “Mijn allereerste presentaties voor de camera waren voor *Showtime* van RTL. Verschrikt, dat is de juiste omschrijving. Ik wist zelf niet eens wie ik was, laat staan dat de kijker een idee had wat ik daar stond te doen.”

Haar laatste programma bij SBS6 was *Het Vakantiejournaal*, dat het station in samenwerking met D-Reizen maakte. “Dat programma gaf me geen voldoening meer. Ik besloot er mee op te houden en pas weer terug te keren als ik een format zou vinden waar ik mijn passie in kwijt kan. Dat is beter dan iets te doen waar je door een

ander toe wordt gedwongen. Je moet precies weten wat wel en niet bij je past. Mij moet je niet bij Nova neerzetten.”

Waarom niet?

“Ik vind het niet leuk om me dag in dag uit in zware onderwerpen te verdiepen.”

En een talkshow als Pauw & Witteman?

“Ook daar zou ik me niet op mijn plaats voelen. Je praat er met gasten over een voorval, het gaat te weinig over de mens zelf. Ik ben meer een mensmens. Een programma als *Zomergasten* zou ik graag presenteren. Ik zou zomaar vierentwintig uur door kunnen gaan.”

Hoe bracht Joris Luyendijk het er vana?

“Ik herinner me die uitzending met Linda de Mol. Ik vond hem geen goede luisteraar. Hij stelde suggestieve, bevooroordeelde vragen en was te veel met een lijstje bezig, waardoor het geen gesprek werd.”

Wie zijn wel goed in het voeren van gesprekken?

“Hanneke Groenteman en Sonja Barend sprongen er voor mij uit. Paul Witteman kan het ook. Ik heb hem ooit een prachtig persoonlijk gesprek zien voeren met Ronald Giphart in het programma *B & W*. In Pauw & Witteman komt hij minder goed uit de verf.”

Waarom?

“Er is geen ruimte voor langere, persoonlijke gesprekken. Dat heeft volgens mij vooral met Jeroen Pauw te maken. Ik heb het idee dat ik me daardoor in dat programma als gast niet op mijn gemak zou voelen. De sfeer is er niet naar. Veel

Pauline van Aken: ‘Elke boodschap komt beter aan in minder woorden.’

FOTO KAROLY EFFENBERGER

geïnterviewden komen daar niet tot hun recht. Er zitten ook te veel mensen aan tafel, ietsje meer diepgang zou welkom zijn. In deze formule zit Jeroen Pauw meer op zijn plek dan Paul Witteman.”

Welke presentator/interviewer zit het best op zijn plaats?

“Ik denk Matthijs van Nieuwkerk in *DWDD*. Een aardige verschijning, heel eigen ook. Hij heeft een leuke lach, is spontaan en doet het goed bij de vrouwen. Maar omdat hij te snel gaat, is hij soms niet te volgen. Zijn boodschap komt daardoor niet altijd over. Volgens mij heeft hij honderdduizend gedachten tegelijk in zijn hoofd, die

met hem aan de haal kunnen gaan. Daardoor mist hij wel eens een antwoord van zijn gasten. In zijn hoofd is hij te ver. Zijn redactie zou er goed aan doen minder informatie in één programma te proppen.”

Hoe merk je dat?

“De redactie gooit de autocue vol met informatie. Heel knap dat Matthijs van Nieuwkerk al die teksten in korte tijd kan brengen, maar het heeft geen enkele zin. Het schiet zijn doel voorbij. Minder is dat hij te snel gaat, is hij soms niet te volgen. Zijn boodschap komt daardoor niet altijd over. Volgens mij heeft hij honderdduizend gedachten tegelijk in zijn hoofd, die

daarmee veel meer rekening moeten houden. Diezelfde overdreven hang naar volledigheid zie ik als ik advocaten train. Een advocaat heeft een pleidooi voor zich liggen en wil dat in de rechtbank letterlijk voorlezen. Wat een onzin.”

Wat kan een advocaat beter doen?

“Omdat de rechter hetzelfde pleidooi al voor zich heeft liggen, is het beter er een paar hoofdzaken uit te halen, er zelf nog iets in te leggen en er een kernachtig verhaal met kop, romp en staart van te maken. Dan bestaat er een kans dat de rechtbank een gevoel krijgt bij het pleidooi. Elke boodschap komt beter aan in minder woorden.”

Keer je zelf ooit nog terug op televisie?

“Ik blijf trainen en coachen omdat het mijn passie is. Daarnaast keer ik ook graag terug als presentator, liefst van een eigen format. Misschien zijn dit boek en mijn trainingen het begin van een door mij te presenteren programma, meer zeg ik niet.”

Waarom zo cryptisch?

“Sinds begin jaren negentig schrijf ik al formats, die ik vanuit mijn eigen productiebedrijfje PEG's Productions aanbied. Een paar van die ideeën heb ik aangeboden en die zijn buiten mij om uitgevoerd. Dat was heel pijnlijk.”

top 3 TV momenten

van Pauline van Aken

1. Pauw & Witteman (Vara/NPS, Ned. 1)

“Ondanks mijn kritiek (zie interview, PvL) is het toch een programma dat zeer de moeite waard is. En op een voor mij prettig tijdstip wordt uitgezonden. Je ziet dat er twee bijzondere mensen naast elkaar zijn neergezet, die elkaar goed aanvullen. Maar er valt hier en daar nog wel een en ander te trainen. Jeroen Pauw is een leuke verschijning die er beter op zou worden als hij minder suggestieve vragen zou stellen. Paul Witteman moet meer over de mens achter de geïnterviewde vragen, daar is hij goed in. Maar ze zijn alle twee veel beter dan Andries Knevel op dit tijdstip. Die is zo bevooroordeeld in zijn vraagstelling. Ik zou de echte Knevel wel eens willen zien.”

2. Oprah Winfrey (RTL4)

“Ik kijk niet veel televisie, tegenwoordig hooguit vijf uur per week. Van mensen uit het vak hoor ik dat ik meer moet kijken, maar er is te weinig dat me kan boeien. Hoe ik dan al die mensen kan coachen als ik zo weinig kijk? Ze komen naar mij toe met het verzoek om trainingen, ik ga niet naar hen. En als ik met iemand aan de slag ga, zorg ik dat ik een aantal programma's bekijk. Oprah Winfrey kan me wel boeien. Ze heeft uitzonderlijke kwaliteiten. Ze heeft zichtbaar veel meegemaakt in haar leven, waardoor ze zonder schroom op natuurlijke wijze over onderwerpen als incest en verkrachting kan praten.”

3. 3 op reis (Link/KRO, Nederland 3)

“Het liefst kijk ik naar films, die bieden mij vaak echt ontspanning. De reisprogramma's van Floortje Dessing zie ik ook graag. Ik keek ernaar op RTL en nu weer bij Link. Je ziet aan haar hoeveel passie ze heeft met reizen en met de landen die ze bezoekt. Ze is een voorbeeld voor alle jonge presentatoren. Een heel natuurlijke persoonlijkheid, altijd en overal gewoon Floortje.”

PvL

‘Jonge televisie-presentatoren zijn vaak erg onzeker. Het is vast een dominante karaktertrek’